

Proves d'aptitud personal

Graus en educació infantil i primària

Competència comunicativa i raonament crític

Sèrie 1

Qualificació			TR
Secció 1	Part 1		
	Part 2		
Secció 2			
Secció 3			
Suma de les notes (qualificació sobre 100)			
Qualificació sobre 10			
Qualificació final			

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Universitat de Girona

Universitat de Lleida

 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

 UNIVERSITAT RAMON LLULL

 UOC
Universitat Oberta de Catalunya

 UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

 UIC
barcelona

 Universitat Abat Oliba CEU

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

Aquesta prova consta de tres seccions:

Secció 1. Comprensió lectora

Secció 2. Expressió escrita

Secció 3. Reflexió sobre la llengua escrita

Tingueu en compte les observacions següents:

1. És obligatori respondre en català.
  2. La prova avalua la capacitat d'expressar-se correctament. Per aquest motiu, es penalitzaran els errors d'ortografia, de lèxic, de morfologia i de sintaxi amb un descompte d'1 punt per errada (el conjunt de la prova té un valor de 100 punts).
  3. Escriviu les respostes en l'espai assignat. Podeu utilitzar les pàgines 10 i 11 per a fer esquemes, esborranys, etc., però tingueu en compte que no es corregiran en cap cas.
-

SECCIÓ 1. COMPRESIÓ LECTORA

Llegiu aquests dos textos breus, extrets de diferents llocs web, i responeu a les qüestions que es plantegen tot seguit.

Serendipitat

Els investigadors en hàbits de consum han descobert que, entre comprar per Internet i passejar amb un carretó pel supermercat, hi ha una diferència essencial: el qui s'asseu davant l'ordinador es limita a comprar el que busca, mentre que el qui transita pels passadissos acaba enduent-se a casa coses que no havia previst. Aquests productes no són intrínsecament bons ni dolents: poden ser capricis innecessaris, però també hi ha la possibilitat que hàgim trobat el que ens feia falta però que no sabíem —o no recordàvem— que existia.

En anglès la paraula *serendipity* significa precisament que hem fet una troballa inesperada i involuntària mentre cercàvem alguna altra cosa. En català, vindria a ser una de les formes de l'atzar, de la casualitat, de la xamba. En la història de la ciència i la tecnologia, molts accidents han obert noves vies d'investigació que han conduït a troballes de gran utilitat. La serendipitat més grossa que es coneix és Amèrica, descoberta casualment per Colom quan buscava les Índies.

Durant una vintena d'anys, el llibre que vaig consultar més va ser el *Diccionari* de Pompeu Fabra. Cada vegada que l'obria, hi descobria paraules enigmàtiques, eufòniques o evocadores, i en llegia la definició. Aparentment, era una pèrdua de temps, però a la llarga aquells mots acabaven fixant-se en algun replec del cervell i en el moment que els necessitava ressorgien i omplien les frases amb diligència. Un fenomen semblant succeïa amb els volums de l'*Enciclopèdia catalana*: buscàvem una entrada i ens entreteníem amb el retrat d'un rei francès, amb el mapa d'una guerra medieval, amb la bandera d'un país africà. I quantes estones no vam passar fullejant a l'atzar l'*Enciclopedia Espasa*! Gran part del que llavors es denominava «cultura general» provenia d'aquesta font de coneixement anomenada *serendipitat*.

Els cercadors i els diccionaris virtuals permeten afinar la cerca i ens estalvien pèrdues de temps, però també frenen l'adquisició de coneixement involuntari. No es pot descartar que les generacions més joves, que s'han format de manera gairebé exclusiva amb recursos virtuals, a la llarga no tinguin el cap prou ben moblat per manca de serendipitat. Des d'aquest punt de vista, haver-se format a partir de manuals polseposos, i no amb la freda eficàcia del Google, pot haver estat un cop de sort.

Adaptació d'un text de Vicenç PAGÈS JORDÀ (extret del seu web personal)
[en línia]. <<https://www.vicencpagesjorda.net>>

Serendipitat

Una serendipitat és un descobriment casual o imprevist fet per un investigador durant una recerca orientada a altres objectius i amb pressupòsits teòrics diferents dels obtinguts finalment. Les serendipitats passen de manera inesperada. Marcel Proust ja apuntava que la serendipitat neix de la curiositat: «La vertadera màgia del descobriment no consisteix a buscar paisatges nous, sinó a canviar la mirada.»

Etimologia i història

El terme *serendipitat* deriva de l'anglès *serendipity*, que fou extret per Horace Walpole el 1754 d'un conte persa, probablement d'origen hindú, titulat «Peregrinació dels tres prínceps del rei de Serendib», en el qual els protagonistes, uns prínceps de l'illa de Serendib (que era el nom àrab de l'actual illa de Sri Lanka), solucionen els seus problemes gràcies a casualitats increïbles i a descobriments accidentals.

Walpole, escriptor anglès amant del gènere epistolar, va emprar per primera vegada el terme *serendipity* en una carta adreçada a un amic que vivia a Florència, en la qual li explicava un descobriment fortuït. Va ser així com es va incorporar aquesta paraula a l'anglès, tot i que àrabs i perses ja l'empraven segles abans per a designar una troballa inesperada. A partir d'aquell moment, moltes llengües la van adoptar, sobretot en l'àmbit científic.

D'altra banda, també es parla de *pseudoserendipitat* en casos en què un investigador, després d'haver estudiat amb rigor alguna cosa sense obtenir-ne resultats, aconsegueix finalment l'objectiu desitjat a causa d'un accident fortuït o d'una revelació.

Exemples

Les famosíssimes notes adhesives Post-it® van sorgir a la fàbrica de 3M arran d'un oblit d'un operari, que no va afegir un component necessari per a l'elaboració d'una cola. Tota la partida de cola es va apartar perquè amb prou feines tenia poder adhesiu, però es va guardar, ja que el material era massa valuós per llençar-lo. Un dels enginyers de l'empresa, home devot, estava amoïnat perquè els paperets amb què marcava els salms que tocava cantar a l'església li queien contínuament. Va pensar que seria ideal tenir paperets amb una mica de cola no gaire forta que es poguessin enganxar i desenganxar més d'un cop. Li va venir al cap la vella partida de cola guardada. I així van néixer les notes adhesives.

El 1922, Alexander Fleming estava analitzant un cultiu de bacteris i se li va contaminar una placa amb un fong. Més tard es va adonar que, al voltant d'aquest fong, no hi creixien els bacteris i que hi havia alguna cosa que els matava. Aquest va ser el primer indicatiu que va portar al descobriment de la penicil·lina.

Arquimedes va descobrir com mesurar el volum de cossos irregulars mentre es banyava. Va sortir nu al carrer cridant «Eureka!» (que en grec significa 'ho he trobat!'), una exclamació que ha esdevingut famosa al llarg de la història.

Adaptació d'un text de *Vikipèdia* [en línia]. <<https://ca.wikipedia.org/wiki/Serendipitat>>

Part 1

Tenint en compte els dos textos que heu llegit, trieu la resposta correcta en cadascuna de les cinc qüestions següents.

[15 punts: 3 punts per cada resposta correcta, 0 punts per les qüestions no contestades i -1,5 punts per cada resposta incorrecta]

1. La serendipitat és
  - a) un concepte que va utilitzar Walpole; aquest terme s'inspira en el nom d'una illa.
  - b) un terme i un concepte usats antigament per àrabs i perses per a designar els habitants de l'illa de Serendib.
  - c) un concepte que s'explica en un conte persa i que Walpole redefineix a les seves cartes.
2. El concepte *serendipitat* inclou
  - a) la casualitat, la curiositat i la sagacitat per a estar a l'aguait de les coses noves i sorprenents.
  - b) la casualitat i la capacitat d'adaptar-se a les circumstàncies i d'acontentar-se amb el que la sort t'ofereixi.
  - c) la sort i la capacitat de presentar com a triomfs els contratemps inesperats.
3. Quina de les afirmacions següents és correcta?
  - a) Fabra, Arquimedes, Pagès Jordà i Fleming són dos escriptors i dos científics que han fet descobertes gràcies a la serendipitat.
  - b) Pagès Jordà defineix què és la serendipitat i posa com a exemples les descobertes de Fabra, Arquimedes i Colom.
  - c) Pagès Jordà defineix què és la serendipitat i posa d'exemple una vivència personal.
4. Quina és la diferència entre *serendipitat* i *pseudoserendipitat*?
  - a) Una serendipitat és una descoberta que té un valor científic important i una pseudoserendipitat és una falsa troballa, gairebé anecdòtica.
  - b) Una serendipitat és una descoberta buscada que es deu exclusivament a la sort i una pseudoserendipitat és una troballa en què la negligència del científic és imprescindible.
  - c) Una serendipitat és una descoberta no buscada, casual, mentre que una pseudoserendipitat és una troballa buscada que s'assoleix gràcies a un incident o casualitat que s'esdevé durant el procés.
5. Quins tipus de text acabeu de llegir en aquesta secció?
  - a) El primer text és un article d'opinió que acaba reflexionant sobre formes d'aprenentatge i el segon és un article d'enciclopèdia sobre la serendipitat.
  - b) El primer text és un article d'opinió que acaba reflexionant sobre la importància de la serendipitat i el segon, una entrada de diccionari.
  - c) El primer text és una entrada d'enciclopèdia subjectiva i el segon, una entrada d'enciclopèdia objectiva.

Espai per al corrector/a		
Secció 1. Part 1	Qüestió 1	
	Qüestió 2	
	Qüestió 3	
	Qüestió 4	
	Qüestió 5	
	Total de les qüestions*	

3 punts per cada resposta correcta, 0 punts per les qüestions no contestades i -1,5 punts per cada resposta incorrecta.

* Aquest total no pot ser inferior a 0 punts.

SECCIÓ 2. EXPRESSIÓ ESCRITA

[50 punts. Es valorarà l'adequació, la coherència i la cohesió del text.]

Relateu un fet casual extraordinari versemblant que hagi estat fruit de la bona sort o de la malastrugança. Contextualitzeu el fet en el lloc i en el temps, i procureu explicar-lo de manera amena, com si es tractés d'una narració o anècdota.

Heu d'elaborar un text que es pugui entendre de manera autònoma; ha de tenir un títol adient i una extensió d'entre dues-centes cinquanta i tres-centes paraules. Anoteu al final el nombre de paraules que heu escrit.

Espai per al corrector/a			
Secció 2	Valoració global		
	Adequació	Objectiu	
		Gènere	
		Registre	
	Coherència	Estructura	
		Informació	
		Argumentació i valor afegit	
	Cohesió	Sintaxi	
		Puntuació	
		Connexió d'idees	
	Suma		
	Descompte per faltes		
	Total		

SECCIÓ 3. REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA ESCRITA

[20 punts: 0,5 punts per cada error detectat degudament, 0,75 punts per cada correcció adequada i 0,75 punts per cada justificació ben argumentada]

El text següent conté diversos errors. Fent ús de les taules que hi ha a continuació, detecteu i corregiu deu errors d'expressió escrita i justifiqueu-ne la correcció. Els errors poden ser de cultura general, ortografia, lèxic, morfologia, sintaxi, puntuació, adequació, coherència o cohesió. Per fer-ho, seguïu la pauta següent:

Error: Escriviu la forma incorrecta tal com apareix en el text.

Línia: Escriviu en quin número de línia es troba l'error.

Correcció: Escriviu la forma correcta.

Justificació: Expliqueu les raons o la normativa que determinen que la forma és incorrecta.

Vicenç Pagès Jordà (Figueres, 1963) ha mort aquest 27 d'agost de 2023 als cinquanta vuit anys. Ha estat un escriptor medieval que ha eixamplat els límits de la literatura i ha obert camins que altres podran anar. En pagès era també un gran lector i crític, que ens ha reptat sempre a llegir més enllà. I ha estat també un mestre d'escriptors, com a professor a la Universitat Blanquerna i a l'Aula d'Esriptura de Girona.

L'autor ha fet un obra d'una coherència i d'un rigor extraordinàries. Ha demostrat que ho podia fer tot: relats, *nouvelles* i novel·les més llargues com *Els jugadors de whist*, probablement la seva obra més apreciada. Hi ha escriptors que escriuen sempre a la mateixa història. D'altres, en canvi, es proposen de no repetir-se sempre més. Pagès era d'aquests últims. Així o explicava en una entrevista per a la revista *Núvol*: «La meua idea és que cada llibre és un problema que es resol. Quant el llibre, està fet, no té cap interès. D'aquí ve el títol d'*Exorcismes*, per referir-me al meu recull de contes. Cada problema dona peu a una obra. Quan la acabes, et mires tots els problemes que encara tens i et preguntes: "Ara què podria fer?"».

Adaptació d'un text de Bernat PUIGTOBELLA. *Núvol* [en línia] (27 agost 2022)

1	<i>Error:</i>	<i>Línia:</i>	<i>Correcció:</i>	Total:
	<i>Justificació:</i>			
2	<i>Error:</i>	<i>Línia:</i>	<i>Correcció:</i>	Total:
	<i>Justificació:</i>			
3	<i>Error:</i>	<i>Línia:</i>	<i>Correcció:</i>	Total:
	<i>Justificació:</i>			
4	<i>Error:</i>	<i>Línia:</i>	<i>Correcció:</i>	Total:
	<i>Justificació:</i>			

5	Error:	Línia:	Correcció:	
	Justificació:			Total:
6	Error:	Línia:	Correcció:	
	Justificació:			Total:
7	Error:	Línia:	Correcció:	
	Justificació:			Total:
8	Error:	Línia:	Correcció:	
	Justificació:			Total:
9	Error:	Línia:	Correcció:	
	Justificació:			Total:
10	Error:	Línia:	Correcció:	
	Justificació:			Total:

Espai per al corrector/a		
Secció 3	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
	6	
	7	
	8	
	9	
	10	
	Suma	
Descompte per faltes		
Total		

[Pàgina per a fer esquemes, esborranys, etc.]

[Pàgina per a fer esquemes, esborranys, etc.]

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

[Blank area for student label]

Institut
d'Estudis
Catalans